

ඩොනල්ඩ් ට්‍රම්ප් ජනාධිපතිවීම, ආසියාව තුළ වෙළඳ යුද්ධයේ අනතුර මතුකරයි

Election of Donald Trump foreshadows trade war in Asia

පීටර් සිමන්ඩ්ස් විසිනි
2016 නොවැම්බර් 25

එක්සත් ජනපදයේ නව ජනාධිපති ඩොනල්ඩ් ට්‍රම්ප්, විනයට එරෙහිව ජනාධිපති බරක් ඔබාමාගේ “ආසියාවට හැරීමේ” ආර්ථික බල කේන්ද්‍රය හැඩ ගස්වන ලද පුළුල් වෙළඳ හා ආයෝජන ගිවිසුමක් වන අන්තර් ආන්තිකර හවුල්කාරිත්වය (ටීටීපී) අත්හිටුවා ඇත. සඳුදා ඔහුගේ කෙටි ප්‍රතිපත්ති විඩියෝ පටය තුළ ට්‍රම්ප්, “පලමුවෙන් ඇමරිකාව” යන ආර්ථික ජාතිකවාදී පිලිවෙත යලි තහවුරු කරමින්, ඔහුගේ නිල කාලයේ පලමු දිනයේ දී ම ගිවිසුමෙන් ඉවත්වීමේ අභිමතය පල කළේය.

ට්‍රම්ප්ගේ නිවේදනය, ගෙවී ගිය සති අන්තයේ පේරු හි පැවති ආසියා ආන්තිකර ආර්ථික සහයෝගිතා (ඒපෙක්) සමුලුවට එක්වුණු එක්සත් ජනපද සභවරයන්ට හා ටීටීපී හවුල්කරුවන්ට ගැසු කනේ පාරකි. ආස්ථානය නැවත සලකා බලන මෙන් ඔවුහු නව ජනාධිපතිට කන්තලවී කරමින් සිටියහ. මෙම තීරනය ට්‍රම්ප් පත්වීමත් සමග ආසියානු අගනගරවල පැතිර ගිය අවිනිශ්චිත බව වැඩි කරනු ඇත. ට්‍රම්ප්, ඔබාමාගේ “ආසියාවට හැරීම” පමනක් නොව ආසියා-ආන්තිකර කලාපයේ පශ්චාත් යුද පදනම, විශේෂයෙන් ම එක්සත් ජනපද-ජපන් ආරක්ෂක ගිවිසුම ද ප්‍රශ්නයට ලක් කර ඇත.

මැතිවරණ උද්ඝෝෂනය අතරතුර දී ට්‍රම්ප්, ජපානය මෙන්ම අසාධාරණ වෙළඳ හවුල්කරුවෙකු ලෙස විනය ද රට අමතරව, දකුණු කොරියාවේ පිහිටි ඇමරිකානු මිලිටරි කඳවුරුවලට අවශ්‍ය තරම් සැලකිල්ලක් දක්වා නැති බව පවසමින් එරට ද නැවත නැවතත් විවේචනයට ලක් කළේ ය. ඔහු ජපාන-එක්සත් ජනපද සන්ධානයට පහර ගැසුවේ මෙසේ පවසමිනි: “යමෙකු ජපානයට පහර දුනහොත් අපට තුන්වැනි ලෝක යුද්ධය ඇරඹීම තරම් දුර යාමට සිදුවෙනවා... අපට පහර දුන හොත් නිශ්චිතවම ජපානය, අපගේ උදව්වට නොපැමිණ සෝනි රූපවාහිනිය නරඹමින් සිටිනු ඇත.”

ට්‍රම්ප්ගේ ප්‍රතිපත්ති විඩියෝව නිකුත් කිරීමට යන්තම් පැය කීපයකට පෙර, ජපාන අගමැති ෂින්සෝ අබේ ප්‍රකාශ කළේ, “එක්සත් ජනපදය නොමැතිව ටීටීපීය

නිෂ්පල” වනු ඇති බව යි. ඒපෙක් සමුලුවට සහභාගී වන අනෙකුත් ටීටීපී හවුල්කරුවන් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද, ඇමරිකානු සහභාගිත්වය නොමැතිව වෙළඳ පෙරමුණක් ගොඩනැගීමට සහාය දැක්වීමේ යෝජනා ඔහු පසෙකට දැමීය. පිලිවෙලින් ලෝකයේ විශාල ම හා තුන්වැනි විශාල ම ආර්ථිකයන් වන එක්සත් ජනපදය හා ජපානය නොමැතිව, කෙසේ හෝ එය පෙරට ගෙනයනු ලැබුවත්, ටීටීපීය ම හෙවනලේලක් බවට පිරිහෙනු ඇත.

ටීටීපීය කිසි දා “නිදහස් වෙළඳ” ගිවිසුමක් නොවී ය. ඒ මගින් විනයයේ ආර්ථික බලපෑම් යටපත් කිරීමටත් ආසියාව හා ජාත්‍යන්තරව තමාගේ ම ආධිපත්‍යය ශක්තිමත් කර ගැනීමටත් වොෂින්ටනය උත්සාහ කල ආර්ථික මාධ්‍යය වූයේ එය යි. ඔබාමා ප්‍රකාශ කල පරිදි ටීටීපීය හරහා එක්සත් ජනපදය , 21වැනි සියවසේ ගෝලීය ආර්ථිකය සඳහා රෙගුලාසි ලියන්නේ විනය නොවන බව තහවුරු කරනු ඇත. එක්සත් ජනපද බුද්ධිමය දේපල ආරක්ෂා කිරීම, ජාතික රෙගුලාසි ඔවුන්ගේ ලාභවලට නොනිසි සේ බලපාන්නේ නම් ආන්ඩුවලට නඩු පැවරීම සඳහා ඇමරිකානු සංගත සඳහා විධිවිධාන සැපයීම, හා රජයට අයත් ව්‍යාපාරයන්ට එරෙහි නියමයන් මෙයට ඇතුලත් කෙරුණි.

ටීටීපී හැමවිට ම පැවති ඇත්තේ විනය සමග යුද්ධය සඳහා ඔබාමා පාලනාධිකාරයේ රාජ්‍යතාන්ත්‍රික ප්‍රහාරයේ හා මිලිටරි මෙහෙයුම්වල අවශ්‍ය කොටසක් ලෙස ය. ඔබාමාගේ ආරක්ෂක ලේකම් ඇෂ්ටන් කාටර් එහි මූලෝපායික වැදගත්කම ප්‍රකාශ කළේ මෙසේය: “ටීටීපී මට වැදගත් වන්නේ, ප්‍රහාරක ගුවන්යානා ගෙන යන තවත් නොකාවක් මට වැදගත් වන්නා සේ ය.” කලාපය පුරා මිත්‍රකම් ශක්තිමත් කිරීම, ඕස්ට්‍රේලියාව, පිලිපීනය හා සිංගප්පූරුවේ නව කඳවුරු ස්ථාපිත කිරීම, සහ 2020 වන විට නාවික හා ගුවන් හමුදාවන්ගෙන් සියයට 60ක් ස්ථානගත කිරීමේ සැලැස්ම සකස් කිරීම ආසියාව තුළ එක්සත් ජනපද මිලිටරි ශක්තිමත් කිරීම්වල අරමුණුය.

ආපස්සට ගැනීම වෙනුවට, ට්‍රම්ප් සුදානම් කරමින් සිටින්නේ විනයට එරෙහි වෙළඳ යුද්ධයකි, එය විශාල වසයෙන් ආසියාව පුරා ආතතීන් තීව්‍ර කරනු ඇති අතර යුද්ධයේ අනතුර වැඩි කරනු ඇත. ඔහු

විනය “මුදලේ අවභාවිතා කරන්නෙකු” ලෙස නම් කිරීමට තර්ජනය කර ඇත්තේ, එක්සත් ජනපදයට කෙරෙන වින ආනයනවලට සියයට 45 ක තීරු බදු දඩ පනවීමේ හැකියාව ඇති කරමිනි. වින රජයට අයත් යුදවාදී ග්ලෝබල් ටයිම්ස් පත්‍රයේ කතුවැකියක්, එකට එක කිරීමක් වසයෙන් මෙසේ යෝජනා කර ඇත: “බෝයිනි ගුවන් යානා ඇනවුම් එයාර් බස් මගින් විස්ථාපනය කෙරෙනු ඇත, විනය තුළ එක්සත් ජනපද මෝටර් රථ හා අයිෆෝන් අලෙවිය පසුබසිනු ඇත, එමෙන් ම එක්සත් ජනපද සෝයා බෝංචි හා ඉරිගු ආනයනය නවතිනු ඇත.”

උමිප්ගේ දන්ඩනීය වෙලඳ පියවරයන් බලපානු ඇත්තේ විනයට පමණක් නොවේ. ජපානය, දකුණු කොරියාව හා ඕස්ට්‍රේලියාවට ද ඒවා බලපානු ඇත. විනය එම රටවල විශාලම වෙලඳ හවුල්කරුවා ය. ඩයිවා සෙක්යුරිටි නම් ජපාන ආයෝජන බැංකුවට අනුව, වින භාණ්ඩ මත සියයට 15 ක තීරු බද්දක් පනවීම, වින ආර්ථික වර්ධනයේ සියයට 1 ක වැටීමකට හේතු වනු ඇති අතර සැලකිය යුතු ලෙස එහි වෙලඳ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ වර්ධන අනුපාතයන් ද පහල දමනු ඇත.

උමිප් පත්වීමෙන් පසුව පැන නැගුණු බරපතල අවිනිශ්චිතතාව මධ්‍යයේ, ආර්ථික හා මිලිටරි මූලෝපායන් යලි-අගයීමට ආසියාව හා ලෝකය පුරා ආන්ඩුවලට බල කෙරෙමින් පවතී.

උමිප් ටිටිපිය ගිලිවා දැමුව හොත් එහි එදිරිවාදී වෙලඳ ගිවිසුම-විස්තෘත කලාපීය ආර්ථික හවුල්කාරිත්වයකි (Regional Comprehensive Economic Partnership- ආර්සීරීපී)- පනගැන්වීම සඳහා විනය සමග වැඩි කිරීමට ඔවුන්ට බල කෙරෙනු ඇතැ යි ජපාන අගමැති අබේ හා අනෙකුත් විදේශීය නායකයන් මේ වන විටත් අනතුරු අඟවා ඇත. ඒපෙක් රැස්වීමට පෙරාතුව අබේ දැඩි ලෙස සඳහන් කලේ, ආර්සීරීපී ආසියානු රටවල් බොහොමයක් මෙන් ම ඕස්ට්‍රේලියාව හා නවසීලන්තය ඇතුළත් කර ගන්නා නමුත් එක්සත් ජනපදය ඇතුළත් නො කර ගන්නා බව යි.

එක්සත් ජනපදය නොමැතිව ටිටිපිය “පලක් නැතැ යි” කීමෙන් අබේ බැහර කලේ, සැබවින් ම ජපානයට නායකත්වය දීමට සිදුවන්නා වූ ද ඒ මගින් ආසියාව තුළ වොෂින්ටන් ආධිපත්‍යයට තවත් අභියෝගයක් එල්ල කිරීමට සිදුවන්නා වූ ද වෙලඳ හවුලකි. වොෂින්ටනය සමග ගැටුමකට අබේ සුදානම් නොවීමට ඉඩ ඇති අතර, ජපාන පාලක ප්‍රභූවේ අනෙකුත් අය මේ වන විටත් යෝජනා කරමින් සිටින්නේ තමන්ගේම ආර්ථික හා මූලෝපායික උත්සුකයන් පිලිබඳ වඩා ආක්‍රමනකාරී ආරක්ෂාවක් පිලිබඳව ටෝකියෝව සලකා බැලිය යුතු බව යි.

දෙවනාවක් අබේ නායකත්වයට අභියෝග කර ඇති ලිබරල් ඩිමොක්‍රටික් පක්ෂයේ බලගතු නායකයෙකු වන ෂීගෙරු ඉෂිබි සඳු ප්‍රකාශ කලේ, උමිප් පාලනය බාර ගැනීමෙන් පසු ජපානයට වෙනස් ප්‍රවේශයක් ගැනීමට සිදුවනු ඇති බව යි. “ජපානයට නිකම්ම පසුපස වාඩි වී එක්සත් ජනපදය විසින් නියම කරන දේ කල නො හැක. අප ක්‍රියාකාරී යෝජනා ඉදිරිපත් කල යුතු අතර අවශ්‍ය තැන්වල දී අපගේ විදේශ ප්‍රතිපත්තිය වහා වෙනස් කල යුතු ය” ඔහු ප්‍රකාශ කලේ ය. එක්සත් ජනපද-ජපාන ආරක්ෂක ගිවිසුම අවසන් කිරීමට යෝජනා නො කරන අතර ඉෂිබි ඉල්ලා සිටියේ, ටෝකියෝව පැත්තෙන් සම්පූර්ණ සුදානම්වීමක් හා වඩාත් බලය අතට ගැනීමකි.

උමිප්ගේ ආක්‍රමනකාරී වෙලඳ යුද්ධ පියවර විශාල වසයෙන් කලාපය පුරා භූ-දේශපාලනික විරෝධයන් ඇවිස්සිය හැකි අතර එය විනය සමග පමණක් නොව ජපානය වැනි විරාගත මිත්‍රයන් සමග ද ගැටුමකට එක්සත් ජනපදය ඇඳ දැමිය හැක. ඓතිහාසික පරිභානිය තුළ, අසියාව හෝ වෙන කිසි තැනක පැවතිය යුතු නීතිය තීන්දු කිරීමට වොෂින්ටනයට තව දුරටත් ආර්ථික හයි හත්තිය නොමැති අතර මිලිටරි මාධ්‍යයන්ගේ පිහිට පැතීමට එයට බල කෙරෙන්නේ ය.

යුද හමුදාව හට පිරිස් 90,000න් ද නාවික හමුදාව යුද නැව් 350 දක්වා 40න් ද තර කරමින් ඔහු එක්සත් ජනපද මිලිටරි ශක්තිය දෙගුණ කරන බව උමිප් මේ වන විටත් ඇගවුම් කර ඇත. උමිප්ගේ උපදේශක රැඩ් ගිසුලියානි පසු ගිය සතියේ මෙසේ කයිවාරු ගැසුවේ ය: “350 ක් නිසා, විනයට ශාන්තිකර සාගරයේ දී අපට සම විය නො හැක... සාම්ප්‍රදායික මෙන් ම අසමමිතික යුදකාර්යයේ දී ඔබ ඔවුන්ට මුහුණ දෙන්නේ නවීන, යෝධ, ඉතා ප්‍රභල මෙන් ම විශ්වාස කල නො හැකි තරම් හොඳ මිලිටරියක් සහිතවය. ඔවුන් අභියෝග කිරීමට ඉඩ ඇත, නමුත් මට එය සැක සහිත ය.”

යනාර්ථයේ දී, උමිප් පාලනාධිකාරය ආරම්භ කිරීමට සුදානම් වෙමින් සිටින්නේ, ආසියාව තුළ වෙලඳ යුද්ධය හා අවි තරගය යි. එය විවෘත මිලිටරි ගැටුමක අනතුර ගෙන එයි. යුද්ධය සඳහා වේගවත් වන මෙම තල්ලුවේ මූලයන් පවතින්නේ උමිප්ගේ පුද්ගලභාවය තුළ නො ව, විදේශයන් හි දී සිය තරඟකරුවන් මත ද රට තුළ කම්කරු පන්තිය මත ද බර පැටවීමට ගෝලීය හා කලාපීය බලවතුන් තල්ලු කෙරෙමින් පවතින ධනවාදයේ ගැඹුරුවන අර්බුදය තුළ ය.